

2008-08-29

Förläggning av ledningar i allmän platsmark

Ledningsdragning i landets tätorter sker regelmässigt i gatumark. Det handlar om ledningar för el, fjärrvärme och fjärrkyla, gas, vatten och avlopp samt ledningar för telefon, kabel-TV och bredband. Mellan Svensk Energi, Svensk Fjärrvärme, Svenska Gasföreningen och Sveriges Kommuner och Landsting har under en längre tid förts diskussioner om vilka villkor och principer som bör gälla för förläggning av sådana ledningar inom kommunal allmän platsmark.

Fram till slutet på 1980-talet var det i vissa regioner vanligt att kommunen var huvudman för vatten och avlopp, gas, el och fjärrvärme. I och med att många kommunala energibolag därefter sålts har dessa kommuner inte längre ansvar för el-, gas-, fjärrvärme- och fjärrkyleledning. Dessutom har tillkommit ett antal konkurrerande bolag som tillhandahåller ledningar för bredband. Denna utveckling har inneburit att konkurrensen om att få utnyttja utrymmet i gatumarken successivt ökat.

Den centrala frågan vid upplåtelse för ledningar i allmän platsmark är avvägningen mellan kommunens och ledningsägarens intressen. Å ena sidan behöver kommunen äga rådighet över den allmänna platsmarken för att kunna samordna olika ledningsägares intressen samt också bevaka kommuninvånarnas intressen av tillträde till marken. Å andra sidan har ledningsägaren för sin del intresse av att säkerställa att ledningen kan ligga kvar i marken under ledningens livslängd till nytta för kundkollektivet.

För att detta ska fungera på ett tillfredsställande sätt är det önskvärt att det dels utformas riktlinjer, dels att riktlinjerna kan låta parterna ta hänsyn till de enskilda faktorer som föreligger i de specifika situationerna samt att utrymme finns för lokala dialoger.

Sveriges Kommuner och Landsting
118 82 Stockholm, Besök: Hornsgatan 20
Tfn: växel 08-452 70 00, Fax: 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

Svensk Energi
101 53 Stockholm, Besök: Olof Palmes gata 31
Tfn: växel 08-677 25 00, Fax: 08-677 25 06
info@svenskenergi.se, www.svenskenergi.se

Svensk Fjärrvärme AB
101 53 Stockholm, Besök: Olof Palmes gata 31
Tfn växel 08-677 25 50, Fax 08-677 25 55
kontakt@svenskfjarrvarme.se, www.svenskfjarrvarme.se

Svenska Gasföreningen
Box 49134, 100 29 Stockholm, Besök: St Eriksg 44
Tfn: växel 08-692 18 40, Fax: 08-654 46 15
info@gasforeningen.se, www.gasforeningen.se

Vid de överläggningar som förts har branschorganisationerna och Sveriges Kommuner och Landsting kunnat enas om att principerna och villkor för ledningsdragning bör fastställas mellan parterna i de enskilda fallen i någon form av ett civilrättsligt avtal. I ett sådant avtal bör regleras villkoren för utnyttjandet av kommunens mark, t.ex. vad som gäller när ledningsägaren skall utföra anläggnings- och underhållsarbeten, gräva i gatan, principerna för ersättning, vad som gäller om ledningarna behöver flyttas m.m.

Vid diskussionerna har vi identifierat tre kritiska frågor som står i fokus för att göra en avvägning mellan parternas olika intressen. Dessa är dels grunden och tiden för upplåtelsen av marken, dels frågan om ersättning för markupplåtelsen dels och flyttningsåtaganden för ledningarna.

Vid beräkning av ersättningen för markupplåtelsen är vi eniga om att den ska utgå från den ekonomiska skada som kommunen åsamkas. I många fall kan det dock finnas tidigare ingångna avtal genom vilka frågan om ersättning redan har reglerats. Omfattningen av ersättningen får beräknas utifrån de lokala förhållandena.

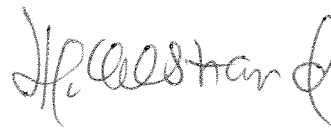
Beträffande tiden för upplåtelsen av marken samt vilka flyttningsregler som bör gälla kan emellertid konstateras att branschorganisationerna och Sveriges Kommuner och Landsting har olika uppfattning. De enskilda avtalsparterna på lokal nivå måste därför slutligt bestämma om vilka villkor och principer som i detta avseende bör gälla i varje aktuell situation. I det fall parterna inte kan komma överens om ett avtal så återstår de möjligheter som gällande regelverk ger.

Sveriges Kommuner och Landsting

Carola Gunnarsson
1:e vice ordförande

Svensk Energi

Bo Källstrand
Verkställande direktör

Svensk Fjärrvärme AB

Lena Sommestad
Verkställande direktör

Svenska Gasföreningen

Anders Mathiasson
Verkställande direktör